

На основу члана 127 Статута Филолошког факултета у Београду и члана 128 Закона о високом образовању, Наставно-научно веће Филолошког факултета образовало је Комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације коју је мр Тања Рончевић пријавила под насловом „Молитва као жанр у савременој српској књижевности“. У Комисију су изабрани: др Радивоје Микић, редовни професор, др Љиљана Јухас-Георгијевска, редовни професор, др Стојан Ђорђић, редовни професор. Част нам је да Већу поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

Биографија кандидата

Тања Рончевић је рођена 1964. године у Новој Градишки, где је завршила основну и средњу школу. Дипломирала је на Педагошком факултету у Осијеку, стекавши звање професора хрватског или српског језика и књижевности. Додипломске студије библиотекарства уписује у Загребу 1990/1991 године, али због избијања рата не стиче диплому библиотекара. Од 1991. године живи у Београду. Од 1992. године у основној школи „Раде Драинац“ ради као професор српског језика и књижевности. Постипломске студије завршила на Филолошком факултету Универзитета у Београду, а 2013. године је одбранила магистарски рад „Византија у делу Ивана В. Лалића“.

Предмет истраживања

Докторска дисертација „Молитва као жанр у савременој српској књижевности“ има за циљ да укаже на једну значајну песничку врсту у савременој српској књижевности. А да би могло да се оствари неопходно је да се укаже на порекло овог жанра, његове карактеристике, укључивање молитве у друге књижевне врсте и утицај молитве на друге жанрове. Пошто ова докторска дисертација неће имати књижевно-историјске претензије, у њој ће, сасвим сажето, бити приказан књижевно-историјски аспект али ће зато подробније бити осветљено место молитве у савременој српској књижевности.

Циљ истраживања, хипотезе и очекивани резултати

Пошто је молитва врло стара књижевна врста („О молитви као књижевној врсти која се казује говори се у Новом Завету“, Ђ. Трифуновић: „Азбучник српских средњовековних књижевних појмова“, друго издање, Нолит, Београд, 1990, стр. 156), она има и дугу традицију и утврђену структуру („Велики број молитава разасут је у старим српским житијима и другим прозним списима“, наведено дело, стр. 166) и зато је и неопходно да се укаже и на специфичност ове књижевне врсте и на начин њеног укључивања у жанровски систем српске књижевности и савремене српске књижевности посебно. Нарочито је важно и то што молитва, широко

распрострањена у средњовековној књижевности, добија важно место и у барокној књижевности (код Гаврила Стефановића Венцловића и Захарије Орфелина) и код великих романтичара (Лаза Костић), да би преко књижевности српске модерне (А. Шантић, Ј. Дучић, М. Ракић, М. Бојић) и књижевности између два светска рата (Момчило Настасијевић) постала веома важна и у савременој српској књижевности (Десанка Максимовић, Иван В. Лалић, Милосав Тешић су објавили песничке књиге у којима доминирају молитве, док је читав низ врло значајних савремених песника објавио и по више песама које имају жанровске карактеристике типичне за молитву) . И не само што српски песници пишу молитве већ се и други аутори (теолози Николај Велимировић и Јустин Поповић, прозни писци Исидора Секулић, Иво Андрић, Светлана Велмар-Јанковић, између осталих) такође служе овом књижевном врстом.

А пошто је докторска дисертација „Молитва као жанр у савременој српској књижевности“ замишљена и као систематичан осврт на једну сасвим особену књижевну врсту, веома важно тематско подручје биће и оно везано за генолошку и структурну проблематику. Отуда ће бити неизбежно да се, приликом израде дисертације, потребна пажња усредсреди и на две врло значајне књижевно-научне области – историју и теорију књижевности. Укључивањем ове две димензије у истраживачки хоризонт указало би се, с једне стране, на ону врсту континуитета у једној књижевности и култури која није непосредно везана за поетичко-стилске тенденције, али, с друге стране, и на настојања савремених аутора да изнова актуелизују неке потиснуте слојеве из историје сопствене књижевности и културе. Будући да је, доста дуго, у српској култури била занемарена она компонента која подразумева непосредну везу са старом српском књижевношћу и културом, докторска дисертација „Молитва као жанр у савременој српској књижевности“ ће бити важан допринос осветљавању једне важне жанровске традиције, једнако као што ће бити и подробан опис савременог облика те традиције.

План рада и методе истраживања

Пошто је израда докторске дисертације „Молитва као жанр у савременој српској књижевности“ врло сложен истраживачки задатак, сама дисертација мора бити тако конципирана да у потребној мери буде осветљен и књижевно-историјски и књижевно-теоријски аспект разматране проблематике. Отуда ће бити неопходно и ослањање на значајне књижевно-историјске радове и на актуелну књижевно-теоријску литературу, једнако као што ће бити неопходно да се у одговарајућој мери осветли природа и структура молитве као књижевне врсте. У уводном делу дисертације ће у некој врсти прегледа бити осветљено место молитве у српској књижевности, да би се у наредним поглављима приказала најзначајнија остварења у овој врсти књижевног стваралаштва и да би се осветлила еволуција молитве као књижевне врсте.

Средишњи део дисертације ће бити посвећен осветљавању молитве у савременој српској књижевности и посебно указивању на најважнија остварења у оквиру ове књижевне врсте (посебно она чији су аутори најзначајнији савремени српски писци: Васко Попа, Миодраг Павловић, , Стеван Раичковић, Бранко Миљковић, Љубомир Симовић, Матија Бећковић, Слободан Ракић, Алек Вукадиновић, Рајко Петров Ного и други). Онолико колико буде могуће приступиће

се и тумачењу најважнијих остварења и осветљавању поетичких токова који су довели до реактуелизације једне такве књижевне врсте као што је молитва. Да би се сви ови циљеви остварили у потребној мери, мр Тања Рончевић ће се служити сазнањима и увидима који долазе из различитих подручја науке о књижевности (историја књижевности, теорија књижевности, метода интерпретације). Биће, исто тако, неопходно да се, онолико колико је потребно посегне и за сазнањима из подручја историје, историје културе и теологије.

Извори и литература

1. Ђорђе Трифуновић, *Азбучник српских средњовековних књижевних назива*
2. Ђорђе Сп. Радојичић, *Антологија старе српске књижевности*
3. Ђорђе Сп. Радојичић, *Текстови и фреске*
4. Ђорђе Бубалао, *Писана реч у српском средњем веку*
5. Петар Милосављевић, *Антологија српске поезије: Стара поезија; Средње доба*
6. Ранко Рисојевић, *Антологија српске поезије о Христу*
7. Јован Пејчић, *Антологија српских молитава*
8. Раша Перић, *Манастирик*
9. Милош Зубац, *Молитве Десанке Максимовић*
10. Александра Костић Тмушић, *Молитва као жанр у српској црквеној књижевности*
11. Ђорђе Трифуновић, *Стара српска књижевност*
12. Милан Кашанин, *Српска књижевност у средњем веку*
13. Јован Деретић, *Поетика српске књижевности*
14. Јован Деретић, *Историја српске књижевности*
15. Димитрије Богдановић, *Историја старе српске књижевности*
16. Драгољуб Драгојловић, *Филозофско наслеђе антике у старој српској књижевности*
17. *Сава Немањић – Свети Сава. Историја и предање*. Зборник радова научног скупа САНУ, 1977.
18. Михаило Динић, *Доментијан и Теодосије*
19. Миодраг Павловић, *Јефимија*
20. Миодраг Павловић, *Похвално слово кнезу Лазару*
21. Деспот Стефан Лазаревић, *Књижевни радови*
22. Драгољуб Павловић, *Елементи хуманизма у старој српској књижевности*
23. Милорад Павић, *Историја српске књижевности барокног доба*
24. Милорад Павић, *Историја српске књижевности класицизма и предромантизма*
25. Милорад Павић, *Језичко памћење и песнички облик*
26. Тихомир Остојић, *Српска књижевност од Велике сеобе до Доситеја Обрадовића*
27. Тихомир Остојић, *Захарија Орфелин: живот и рад му*
28. Милорад Павић, *Захарија Стефановић Венцловић*
29. Николај Велимировић, *Религија Његошева*
30. Исидора Секулић, *Бранко Радичевић лирик*
31. Богдан Поповић, *Шта је велики песник (о Змају)*
32. Исидора Секулић, *Лаза Костић*

33. Благоје Јастребић, *Поетика Лазе Костића*
34. Милорад Павић, *Војислав Илић*
35. Драгиша Витошевић, *Српско песништво 1900 – 1914.*
36. Богдан Поповић, *О песмама Алексе Шантића*
37. Миодраг Павловић, *Јован Дучић*
38. Миодраг Павловић, *Песништво Милана Ракића*
39. Владета Вуковић, *Књижевно дело Милутина Бојића*
40. Александар Петров, *Поезија Црњанског и српско песништво*
41. Светлана Велмар Јанковић, *Растко Петровић*
42. Миодраг Павловић, *Момчило Настасијевић*
43. *Савремена поезија*, Српска књижевност у књижевној критици
44. Миодраг Павловић, *Васко Попа*
45. *Бранко Миљковић у књижевној критици*
46. *Библија*, превели Ђура Даничић и Вук С. Караџић
47. Димитрије Богдановић, *Византијски књижевни канон у српским службама средњег века*, О Србљаку (студије)
48. Николај Велимировић, *Охридски пролог*
49. Елиот, Стерн Томас, „Традиција и индивидуални таленат“, *Теоријска мисао о књижевности*
50. Гвозден Ерор, *Генетички видови интер(литерарности)*
51. Јуриј Лотман, *Структура уметничког текста*
52. Јован Мајендорф, *Визанзијско богословље*
53. Владимир Мошин, *Византијски утицај у Србији у 14. веку*
54. Димитрије Оболенски, *Византијски комонвелт*
55. Григорије Острогорски, *Историја Византије*
56. *Речник књижевних термина*, Институт за књижевност и уметност
57. *Рјечник симбола*, Накладни завод Матице хрватске, 1989.
58. Кирил Тарановски, *Књига о Мандељштаму*
59. Кирил Тарановски, *О српском стиху*
60. Нортроп Фрај, *Велики код(екс)*
61. Хуго Фридрих, *Структура модерне лирике*
62. Линда Хачион, *Поетика постмодернизма*
63. Катица Ђулавкова, *Поетика лирике*
64. Јан Мукаржовски, *Огледи из естетике и поетике*
65. Цветан Тодоров, *Поетика*
66. С. С. Аверинцев, *Поетика ране византијске књижевности*
67. Нортроп Фрај, *Анатомија критике*
68. Зоран Крвар, *Барокни опис*
69. Емил Штајгер, *Умеће тумачења и други огледи*
70. Рене Велек/Остин Ворен, *Теорија књижевности*
71. Тихомир Брајовић, *Поетика жанра*
72. Тихомир Брајовић, *Теорија песничке слике*
73. Д. С. Лихачов, *Поетика старе руске књижевности*
74. Бебедето Кроче, *Поезија*, Увод у критику и историју поезије и литературе
75. Е. Р. Курцијус, *Европска књижевност и латински средњи век*
76. Јан Мукаржовски, *Структура песничког језика*
77. Јан Мукаржовски, *Огледи из естетике и поетике*

78. Новица Петковић, *Огледи из српске поетике*
79. Новица Петковић, *Кратак преглед српске књижевности XX века, Књижевна историја*, часопис за науку о књижевности, бр. 91, 1993.
80. Псеудо Лонгин, *О узвишеном*
81. Рађање модерне књижевности, *ПОЕЗИЈА*, приредили С. Марић и Ђ. Вуковић
82. Марсел Рејмон, *Од Бодлера до надреализма*
83. Јосип Ужаревић, *Проблеми теорије композиције*, Феноменологија композицијских аспеката лирске пјесме, *Умјетност ријечи*, бр. 4, 1989.
84. Радивоје Микић, *Песма: текст и контекст*
85. Радивоје Микић, *Песнички поступак*
86. Радивоје Микић, *Језик поезије*
87. Зоран Константиновић, *Интертекстуална компаратистика*
88. Корнелије Квас, *Интертекстуалност у поезији*
89. Розарио Асунто, *Теорија о лепом у средњем веку*
90. Умберто Еко, *Границе тумачења*

Закључак

Сматрајући да ће докторска дисертација „Молитва као жанр у савременој српској књижевности“ мр Тање Рончевић бити важан прилог осветљавању једне особене врсте у савременој српској књижевности, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета у Београду да мр Тањи Рончевић одобри израду ове дисертације. За ментора приликом израде дисертације предлажемо др Радивоја Микића, редовног професора.

Београд, 28. VII 2014. г.

К О М И С И Ј А

Др Радивоје Микић, ред. проф.

Др Љиљана Јухас-Георгијевска, ред. проф.

Др Стојан Ђорђић, ред. проф.